

La història espanyola de l'últim mig segle arriba a la Universitat a través de la galeria de retrats del fotoperiodista Ricardo Martín

València, 15 de desembre de 2020.- El fotoperiodista Ricardo Martín (Granada, 1953) exposa al Centre Cultural La Nau de la Universitat de València 'Les cares del temps', més de 80 retrats que han marcat la història espanyola de l'últim mig segle, resultat de dècades de treball en diversos mitjans, entre els quals destaca les fotografies publicades en el diari *El País*, de la redacció fundacional del qual va formar part.

L'exposició, que reuneix una galeria de retrats en blanc i negre, i en color d'escriptors, polítics, artistes, actrius, filòsofs, músics, etcètera, tots ells figures clau de la nostra època, arriben hui a València, renovada i ampliada, després del seu pas per Cadis, Granada, Úbeda, Segòvia, Almeria, Màlaga i Sevilla. 'Les cares del temps. Retrats de Ricardo Martín' s'ha presentat aquest dimarts, 15 de desembre, a La Nau en una conferència de premsa en què han intervingut la rectora de la Universitat de València, Maria Vicenta Mestre; el periodista i escriptor Fernando Delgado; i el fotoperiodista Ricardo Martín, a més de l'assistència de la directora general de Cultura i Patrimoni, Carmen Amoraga; el vicerector de Cultura i Esport de la Universitat de València, Antonio Ariño; i molts dels retratats, entre els quals Carmen Calvo, Jaime Siles, Francis Montesinos i Ana Lluç.

L'exposició 'Les cares del temps' està produïda pel Vicerectorat de Cultura i Esport de la Universitat de València, amb la col·laboració de la Universitat i l'Ajuntament de Cadis. Entre els personatges retratats en aquesta mostra hi ha Adolfo Suárez, Dolores Ibárruri, Enrique Tierno Galván, Rafael Alberti, Antonio Gala, Rosa Chacel, Gloria Fuertes, José Luis Sampedro, Antonio López, Victoria Abril, Penélope Cruz, Camarón de la Isla, Lola Flores, Martirio, Francisco Brines, Fernando Aramburu, Luis García Berlanga... Així mateix, aquesta exposició mostra també els rostres de personatges internacionals rellevants com Umberto Eco, Patricia Highsmith, Andy Warhol o Mick Jagger. La primera fotografia de la galeria de retrats es va prendre a Granada el 1971 i correspon a Miguel Ríos; l'última, realitzada en setembre d'enguany, capta Carlos Saura al costat de la seua dona, l'actriu Eulàlia Ramón.

La major part dels retrats que es poden veure a la sala Estudi General fins al pròxim 21 de març van ser realitzats per Ricardo Martín amb l'objectiu de publicar-los en articles de periòdics i revistes; però, ara, amb la perspectiva que dona el temps i gràcies a la iniciativa dels seus amics, els escriptors i periodistes Elvira Lindo, Antonio Muñoz Molina i Fernando Delgado –els seus rostres també es colen en aquesta mostra–, és possible gaudir-los en conjunt, conformant “la galeria dels retrats d'una època”, com apunta Muñoz Molina. Fernando Delgado, d'altra banda, es refereix a aquesta mostra com a “un exercici de memòria sobre una part del millor que li ha passat a Espanya”.

La Universitat de València agraeix “la immensa generositat de Ricardo Martín”, que no només ha prestat de manera altruista les seues fotografies, sinó que ha realitzat retrats nous *ex professo* per a València a destacades personalitats de la societat, la política, la ciència i la cultura valencianes, com són Carmen Calvo, Ana Lluh, M. Teresa Fernández de la Vega, Miquel Navarro, Francis Montesinos, Juan Genovés o la rectora de la Universitat de València.

Durant la seua intervenció, la rectora ha defensat que el fotoperiodisme és important per al present i com a eina necessària per a la història. A més, ha definit Ricardo Martín “com a testimoni clau de la nostra història i vida quotidiana, però també del món” i la seua obra, “com a un exercici de memòria del millor que li ha passat a Espanya”.

Ricardo Martín o el valor del fotoperiodisme

Ricardo Martín ha agraït a la Universitat de València l’aposta que realitza per la fotografia, tant en el seu vessant artístic com documental, a través de les seues exposicions, i ha manifestat el desig que aquesta exposició “siga una invitació a recordar i també a conèixer, per part de la gent més jove, la riquesa i el valor de mig segle de la nostra història més recent a través de destacats personatges del món de la literatura, les arts, la política i l’espectacle”. I en aquest sentit, ha recordat les paraules del gran reporter estatunidenc W. Eugène Smith, que afirmava que tot fotoperiodista anhela que les seues fotografies visquen en la història, més enllà de la seua importància, però breu, vida en una publicació.

Els anys de la Transició –ha recordat Martín en el seu discurs– van ser anys “d’entusiasme compartit en els periòdics. Els mitjans valoraven molt les notícies de cultura, i des d’aquell mateix sentiment de curiositat i admiració, em vaig acostar als personatges per descobrir-los per mi mateix”. Ara, ha afegit, “la sobreabundància d’imatges, i la facilitat de fotografiar amb el mòbil, ha restat prestigi i protagonisme al fotoperiodisme”, una cosa que qualifica de “regressió” perquè massa sovint la fotografia “es dissol amb freqüència en l’espectacularitat”, en la volàtil condició d’“influencer”, i es perd el valor informatiu i reflexiu que afegeixen les imatges captades per fotoperiodistes.

Ricardo Martín és un dels fotoperiodistes més reconeguts del nostre país. Va començar a desenvolupar la seua tasca professional en capçaleres locals com ara *Patria* i *Ideal*, abans de traslladar-se a Madrid i integrar-se en l’equip de fotògrafs i reporters gràfics que César Lucas estava reclutant per a *El País*. El nou diari, que va començar a publicar-se el 1976, esdevindrà el pal de paller de la naixent premsa democràtica i passarà a la història com “el periòdic de la Transició”. Entre els elements més destacats del seu caràcter rupturista hi havia, sense dubte, el valor de la imatge. En les seues pàgines, les fotografies eren molt més que meres il·lustracions: explicaven l’actualitat per si mateix. Ricardo Martín va pertànyer a la redacció d’*El País* durant huit anys en què va immortalitzar amb enorme expressivitat escenaris, successos i personalitats essencials d’aquest període decisiu de la història d’Espanya. Martín també va treballar

en la revista *Tiempo*, de la qual va ser editor gràfic, i en responsabilitats directives en *Ya*, *As* i en la revista cultural *Mercurio*, on va exercir el càrrec de subdirector i editor gràfic.

La Universitat de València té un sòlid compromís amb la difusió de la cultura, i dins del programa expositiu, la institució ha demostrat un suport a la fotografia. Entre les mostres més recents en aquesta línia, les exposicions de Gervasio Sánchez, José García Poveda 'El Flaco', Humberto Rivas o Gabriel Cualladó.

La Universitat ha editat un acurat catàleg que arreplega la galeria de retrats i també articles de Manuel Vicent, Fernando Delgado, Antonio Muñoz Molina i una conversa molt personal entre Elvira Lindo i Ricardo Martín.